

Kalendoriuje - brandus ruduo - jaukus ir apie artėjančias metų šventes primenantis laikas. Tačiau taip yra tikrai ne visiems, nes studijuojantiems, o ypač pirmakursiams, tai yra pirmųjų rašto darbų, o kartu su tuo ateinančios įtampos ir nerimo laikotarpis. Visgi nemalonūs jausmai nėra neišvengiami, žinant keletą svarbiausių principų, leisiančių efektyviai pasiruošti būsimiems darbams.

„Nerimas ir padidėjęs stresas prisideda prie vienos opiausių aukštojo mokslo problemų Lietuvoje – plagijavimo. Be to, ši problema koreliuoja su konkrečių prevencinių veiksmų stoka mūsų visuomenėje. Net ir šiandien ne visur rašto darbai tikrinami nuosekliai – kai kur tikrinimas išlieka tik rekomenduotinas. Apmaudu, nes šiandien egzistuoja ne vienas modernus įrankis, skirtas sustabdyti plagijavimą, tačiau ne visos mokslo institucijos skuba juos įsidiegti“, – teigia startuolio „Oxsico“ vadovė Kotryna Tomkevičiūtė.

Pašnekovės teigimu, daugiausiai plagijuojama Pietų Amerikos valstybėse, Rusijoje, Baltarusijoje, Indijoje, Bulgarijoje, visoje postsovietinėje erdvėje. Nerimą kelia ir tai, jog Lietuva taip pat atsiduria greta šio nemalonaus valstybių [sąrašo](#) – Latvijoje ir Estijoje situacija yra kiek geresnė. Kaip rodo praktika, studentai dažniausiai perka kitų žmonių atliekamus darbus arba sulipdo juos iš kelių jau parašytų darbų kopijų.

Kad pagunda pateikti ne savo rašytą darbą būtų kuo mažesnė – „Oxsico“ specialistai dalinasi naudingais patarimais, padėsiančiais parašyti autentišką rašto darbą.

Viskas prasideda nuo informacijos paieškos

Prieš pradėdant rašyti, patartina skirti laiko detaliam turimos informacijos įvertinimui, naujų šaltinių paieškai. Dažniausiai studentai mano, jog informacijos paieška – tik perteklinė ir laiką eikvojanti veikla, kurią galima apeiti. Tačiau jei norite ilgainiui sutaupyti laiko, turėtumėte skirti šiek tiek laiko veiksmingai paieškos strategijai sukurti. Patyrę tyrėjai primena, jog atlikus šaltinių apibendrinimą ir įvertinimą, išvengiama blaškymosi, o paskirtas laikas sugrįžta ilguoju laikotarpiu.

„Prieš pradėdant rašyti reikia sukurti tyrimo klausimą arba parengti pirminę hipotezę. Priklausomai nuo temos gylio, teksto apimties ir klausimo specifikos, nustatykite, kokio tipo informacijos šaltinių jums reikia: knygų, mokslinių straipsnių, publicistikos šaltinių, dokumentinių filmų. Žinant kokio tipo šaltiniai jums aktualiausi, geriau suvoksite, kur informacijos ieškoti, pavyzdžiui, bibliotekos duomenų bazėse, internete ar archyve. Patartina iš anksto išsiaiškinti, kiek ir kokio gylio informacijos, susijusios su rašto darbo tema, jums reikės. Įvertinkite, ar iš jūsų tikimasi, kad perskaitysite beveik viską, kas parašyta atitinkama tema, ar tereikia tik kelių autoritetinių šaltinių savo argumentams

pagrįsti“, – mintimis dalijasi Kotryna Tomkevičiūtė.

Informacijos apibendrinimas ir įsisavinimas padės jaustis užtikrintai, sumažės poreikis galvoti apie nesąžiningus sprendimus – darbų pirkimą ar plagijavimą.

Pradėjus rašyti - išvenkite dažniausiai pasitaikančios klaidos

Plagijavimas – ne tik svetimų sakinių nukopijavimas ir įklijavimas į savo darbą. Tai kur kas platesnis nesąžingo darbo reiškiny, kuris aukštojo mokslo bendruomenę neramina jau daugelį metų.

„Pasitaiko atvejų, kai studentai nežino, kad sukčiavo, nes nėra susipažinę su išnašų darymo specifika, nemoka naudotis populiariausiomis citavimo sistemomis (pavyzdžiui, „APA“, „Harvardo“, „Vankuverio“, „Čikagos“). Be to, net ir laikantis minėtų citavimo stilių, ne visada pateikiama informacija yra cituojama korektiškai, taip, kaip ją pateikė pirminis autorius. Todėl informacijos perfravavimas ir tinkamas citavimas – atskiros dėmesio reikalaujanti disciplina, kuri padeda studentams išvengti nereikalingo nerimo, nebijoti už plagijavimą skiriamų nuobaudų“, – teigia Kotryna Tomkevičiūtė.

Padeda modernūs technologiniai sprendimai

Kaip pažymi „Oxsico“ vadovė, teisingai cituoti ir mokytis svarbiausių citavimo principų padeda ir nuorodų tvarkymo programinės įrangos sprendimai.

„Jau keletą metų „Oxsico“ siūlo vieną moderniausių teksto sutapties atpažinimo sistemų. Mūsų įrankis suteikia lengvą ir paprastą būdą palyginti turimą tekstą su mokslinėse bazėse prieinamais moksliniais straipsniais. Be šio pagrindinio rodiklio analizuojame ir sąžiningo perfravavimo, citavimo duomenis bei fiksuojame bandymus apgauti autentiškumo tikrinimo programą. Tai reiškia, jog turimi technologiniai sprendimai dar labiau priartina prie kokybiško mokslo, o sukčiaujantiems darosi vis sudėtingiau išvengti bausmės“, – sako Kotryna Tomkevičiūtė.

„Oxsico“ įrankis palaiko virš šimto skirtingų kalbų tikrinimą ir neapsiriboja vien anglų kalba, todėl Lietuvos ir kitų šalių aukštosios mokyklos dažnai renkasi būtent šį sprendimą. Įmonės kūrėjai tikisi, jog studentai savo darbus pradės rašyti iš anksto, o plati informacijos apžvalga ir bendrų citavimo taisyklių išmanymas leis atsisakyti nesąžiningo darbo pagundų.

Pirmakursių laukia pirmieji rašto darbai: kodėl darbus būtina atlikti sąžiningai ir ko nepamiršti

